

Datum	23.6.2011	Autor	Vladimir Spasić
Novina	Blic	Rubrika	Istraživanje
Tema	Alas holding	Strana	12
Naslov	Kralj rudarstva Bogićević ima 13 rudnika		

VELIKA SERIJA „BLICA“ KO POSEDUJE SRBIJU

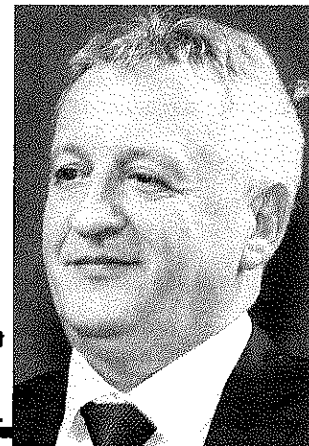
Kralj rudarstva Bogićević ima 13 rudnika

✓ Rekli su mi da sam lud kada sam platio 10 miliona za rudnik, kaže Bogićević

✓ Vasilije Mičić ima šest, a Milo Đurašković (u zatvoru) ima pet rudnika

✓ Rudarstvo sistemski uništavano. To je odvratio ulagače, kaže Darko Vukobratović

✓ U Srbiji ukupno 271 rudnik. Najskuplji rudnik prodat za 16,4 miliona evra
strane 12, 13. i 14.

KO POSEDUJE SRBIJU?

Među vlasnicima rudnih nalazišta i „putari“ Vasilije Mičić i uhapšeni Milo Đurašković
Najviše rudnika u vlasništvu države i Miroslava Bogićevića

VLADIMIR SPASIĆ

Za poslednjih desetak godina najveći broj od 271 državnog nalazišta metala i nemetala u Srbiji prešao je u ruke poznatih domaćih privrednika, manje ili više poznatih firmi iz Austrije i Bugarske, ali i gigantata poput „Wienerbergera“, svetskog lidera u proizvodnji cigli, i „Omya“, vodećeg globalnog proizvođača industrijskih minerala. Država je zadržala samo uglj i bakar, a za jedini rudnik lignita koji je privatizovan nadmetali su se Miodrag Kostić, Vuk Hamović i Vojin Lazarević, ali sve ih je pobedio bugarski „Kornikom“ kontroverznog biznismena Hrista Kovaškog.

Domaći biznismeni koji u svom vlasništvu imaju najviše rudnika su: Miroslav Bogićević („Farmakom“), Vasilije Mičić („Putevi Užice“) i uhapšeni vlasnik „Nibens grupe“ Milo Đurašković. Bogićević, koji je svoj koncern osnovao 1990. kao radnik Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje, bavi se i poljoprivredom, a najpoznatiji brend mu je „Mlekara Šabac“.

Naša zemlja je, stručnjaci kažu, srednje bogata rudama u odnosu na region i Evropu. Najviše se iskopava uglj, i to lignit, od metala - bakar, olovo, zlato, cink, a od nemetala - kamen, cementne sirovine, razne gline, mermere. Međutim, čak i za spretno aktere domaće pri-

vatizacije mineralne sirovine nisu bile primamljive, dobrim delom jer se uloženo sporije vraća.

- Kada sam za kupovinu „Suve rude“ kod Raške dao deset miliona evra, kao i za „Lece“, rekli su mi da je to mnogo i da sam lud - izjavio je Miroslav Bogićević, vlasnik 13 rudnika u Srbiji.

Bogićević je, inače, najveći vlasnik nalazišta metala. Jedan po jedan rudnik je osposobljavao za rad jer su mnogi bili pred urušavanjem i polako ih uključivao u svoj koncern. Dobijene sirovine ne prodaje, već ih prerađuje u svojim firmama - livnici, fabriци akumulatora jer je tako mnogo profitabilnije.

„MAGNOHROM“

Veliki vlasnik rudnika metala je i država, koja je u ovoj poziciji nevoljno jer je propala privatizacija kraljevačkog „Magnohroma“, sa devet nalazišta magnezita,

Kada sam dao deset miliona evra za rudnik kod Raške, rekli su mi da sam lud, kaže Miroslav Bogičević, koji je vlasnik najviše nalazišta metala u Srbiji

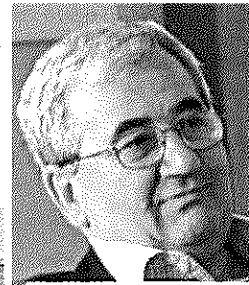
Jedni prave struju, drugi gubitke

U sastavu Elektroprievre Srbije do 1999. godine bili su svi rudnici uglja u Srbiji. Prvo je posle NATO bombardovanja 1999. godine EPS izgubio kontrolu nad rudnicima lignita na Kosovu i Metohiji, zatim je 2003. godine iz sastava ove kompanije izdvojeno Javno preduzeće za podzemnu eksploataciju uglja "Resavica", a 2005. godine rudnik za podvodnu eksploataciju "Kovin".

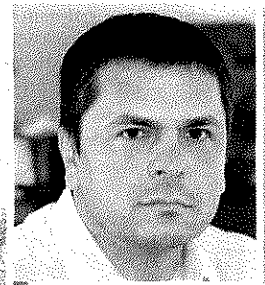
Rudnici EPS-a ili bolje rečeno površinski kopovi lignita su koncentrisani u kolubarskom i kostolačkom basenu. Više od 95 odsto iskopanog lignita se koristi za proizvodnju električne energije, dok se mrki, kameni ugajl i lignit

iz "Resavice" i "Kovina" upotrebljavaju za finalnu potrošnju. U Rudarskom basenu "Kolubara" rade četiri površinska kopa - „Polje B“, „Polje D“, „Tamnava Zapad“ i Veliki Crljeni, koja daju oko 75 odsto lignita u Srbiji, bez Kosmeta, i snabdevaju TE „Kolubara“, TE „Nikola Tesla“ i TE „Morava“, gde se dobije 52 odsto ukupne proizvodnje struje.

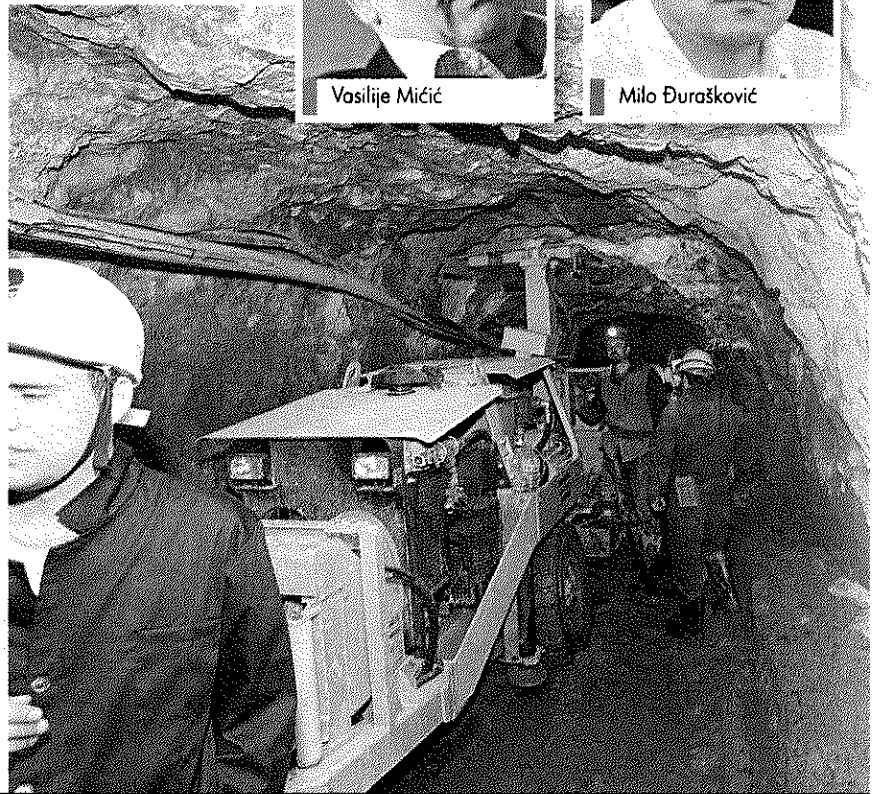
Rezerve lignita u kolubarskom basenu se procenjuju na oko dve milijarde tona, što bi sadašnjim tempom moglo da bude iskorišćeno do 2050. godine. Za otvaranje novih kopova do 2016. godine predviđena su ulaganja od oko milijardu evra, ali ovaj novac još nije obezbeđen.

Vasilije Mičić

Milo Đurašković

TOP 5 RUDNIKA METALA

(po godišnjoj proizvodnji)

rudnik	sirovina	količina	vlasnik
1. RTB Bor	bakar	19.143	država
2. RTB Bor (Majdanpek)	bakar	5.310	država
3. Rudnik	olovo, cink, bakar	konc olova 4.429, koncentrat cinka 5.985, koncentrat bakra 850	Danko Vukobratović
4. Grot	olovo, cink	prerađena ruda 115.644	Branislav Jović
5. Veliki Majdan	bakar, olovo, cink	koncentrat olova i cinka 6.423	Dimitrije Aksentijević

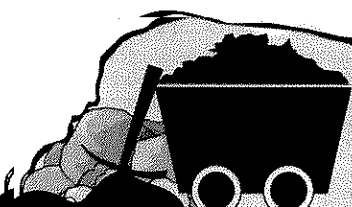
TOP 10 RUDNIKA NEMETALA

(po godišnjoj proizvodnji)

rudnik	sirovina	količina	vlasnik
1. Lafarž	krečnjak, laporac	1.142.895	Lafarž
2. Holcim	krečnjak, laporac	916.396	Holcim
3. Jelen Do	krečnjak TGK*	767.919	Nošice
4. Titan cementara	krečnjak, laporac	732.625	Titan
5. Alas-Rakovac	krečnjak TGK	669.446	Azamer
6. Putevi Užice	krečnjak TGK	586.276	Vasilije Mičić
7. Kovilovača	krečnjak TGK	481.963	Mališa Radivojević
8. Ravnoja	krečnjak TGK	409.526	država
9. Poljski, Kanjiža	opekarska glina	398.313	Tondah
10. Alpina dolomit	krečnjak TGK	350.763	Alpina

*tehnički građevinski kamen

RASPORED REZERV LIGNITA

TOP 5 RUDNIKA UGLJA

(po godišnjoj proizvodnji)

ime	godišnja proizvodnja	vlasnik
1. Polje D	13 miliona	država
2. Tamnava-Zapadno polje	9,6 miliona	država
3. Drmno	7,5 miliona	država
4. Tamnava-Istočno polje	4,8 miliona	država
5. Veliki Crljeni	4,8 miliona	država

GEOLOŠKE REZERVE UGLJA

(sa Kosovom)

Lignit	19,8 milijardi tona
Lignit*	277 miliona tona
Mrki	90 miliona tona
Kameni	6,1 miliona tona

*podzemna eksploatacija

i Rudarsko-topioničarskog basena "Bor", sa šest kopova za bakar. "Magnohrom" se polako oporavlja posle privatizacije i u poslednjih godinu dana je pokrenuta proizvodnja u četiri rudnika, a uskoro će biti i još dva.

RTB „BOR“

Rudarsko-topioničarski basen "Bor" ima četiri rud-

nika u okolini Bora i dva u blizini Majdanpeka. Sva tri tendera za privatizaciju su propala, pa je država rešila da se zaduži i investira u rudnike i nove pogone. Krajem prošle godine potpisan je ugovor o kreditu vrednom 135 miliona dolara sa kanadskom Agencijom za razvoj i izvoz za gradnju nove topionice bakra i fabrike

sumporne kiseline. Ulaganja bi trebalo da povećaju proizvodnju rude, povećaju efikasnost prerade i smanje zagađenje. RTB je prošle godine smanjio gubitke, ali i dalje ne može bez državnih subvencija. Da se može mnogo bolje upravljati rudnicima metala potvrđuju i dva privatna vlasnika, bivši radnici svetski poznate

kompanije "Gelenkor", za proizvodnju i trgovinu sirovinama. Danko Vukobratović je vlasnik rudnika, olova, cinka i bakra "Rudnik", kod Gornjeg Milanovca, a Dimitrije Aksentijević "Velikog Majdana", rudnika olova i cinka. Vukobratović je bio prošle godine treći po proizvodnji, a Aksentijević peti u Srbiji.

KOŠTIĆ, HAMOVIĆ I LAZAREVIĆ SE TAKMIČILI ZA „RESAVICU“

Jedna od najinteresantnijih privatizacija u rudarstvu i najveća postignuta cena desila se u sektoru uglja, sirovine koja je 100 odsto u vlasništvu Elektroprievre Srbije i Javnog preduzeća za podzemnu eksploataciju uglja "Resavica". Naime,

Datum	23.6.2011	Autor	Vladimir Spasić
Novina	Blic	Rubrika	Istraživanje
Tema	Alas holding	Strana	12
Naslov	Kralj rudarstva Bogičević ima 13 rudnika		

Ko ima najviše rudnika

Lider je Miroslav Bogičević, vlasnik „Farmakoma MB“ iz Šapca. Ovaj koncern posluje u poljoprivredi, metalnoj industriji i rudarstvu i zapošljava oko 3.000 radnika. U agraru poseduje „Mlekaru Šabac“ i Poljoprivredno-industrijski kombinat „7. juli“ u Debrcu, a u metalnoj industriji Industrijski kombinat „Guča“, Livnicu „Požege“, Fabriku akumulatora „Sombor“ i Rudnike i topionicu „Zajača“.

Bogičević je firmu „Farmakom“ osnovao 1990. godine kao radnik Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje, zatim je otvorio tri apoteke, da bi krajem devedesetih uovznim sirovinama snabdevao fabrike „Zorke“, „Zaštitu bilja“ i „Obojenu metalurgiju“.

Na drugom mestu je austrijski „Azamer“, koji u Srbiji posluje preko ćerke firme „Alas holding“. Strana kompanija postoji 50 godina i bavi se proizvodnjom građevinskog materijala, ali i recikliranjem, turizmom i nekretninama. Vasilije Mičić je većinski vlasnik „Puteva Užice“ postao 2003, a pre toga je bio direktor. Kupio

je i „Puteve Bijelo Polje“, 75 odsto firme „Novi Pazar put“ i 24 odsto „Puteva“ iz Požege. „Putevi Užice“ su se brzo razgranali i sada grade puteve, mostove i tunele, i to u Iraku, Izraelu, Ukrajini. U Rusiji grade od 1992. godine stambene zgrade, hotele, odmarališta, banke i sportske komplekse. Novim poslovima Mičić se nada u Sočiju, gde će zbog Olimpijade biti uloženo 12 milijardi dolara.

Osim po nedavnom hapšenju, Milo Đurašković je poznat i po putarskom biznisu. Njegova „Nibens grupa“ ima pet preduzeća za puteve, u Nišu, Beogradu, Kragujevcu, Vranju i Vojvodinaput - „Bačkaput“. Kupio je i „Partizanski put“, fabriku za saobraćajne znakove „Signalizacija put“ i preduzeće građevinskog materijala „Budućnost“. Tu su i „Kamen Nibens“, rudnik „Straževica“ i Fabrika maziva FAM u Kruševcu. Pre toga je trgovao naftnim derivatima.

Peti na listi je „Kaolin“, koji je osnovan 1924. i bavi se eksploatacijom sirovina i proizvodnjom građevinskog materijala, a u vlasništvu je „Alfa holdinga“, jednog od najvećih u Bugarskoj.

Miroslav Bogičević

Najveći vlasnici rudnika metala i nemetala

1. **Miroslav Bogičević** („Farmakom MB“) 13 rudnika
antimon - Zavorje, Štira, Brasina, Dolić, Kik, Rujevac, Stolice
olovo i cink - Rajičeva gora, Lece, Ravanja, Suva Ruda, Veliki Cip
nemetali - Očujak
2. **„Azamer“** (Austrija) 9 rudnika
glina - Jovanovića brdo, Matica brdo, Zbegovi, rudnik gline „Zorke“, Damjanovića brdo
kamen - Šeševica, Jazovnik, Rakovac
dacit - Ceramide
3. **Vasilije Mičić** („Putevi Užice“) 6 rudnika
krečnjak - Draževići, Rupeljevo, Podstran potok
mermer - Strezovce
dijabaz - Mali Bašinac
dolomit - Beli Potok

4. **Milo Đurašković** („Nibens“) 5 rudnika
krečnjak - Vučjak, Dolac, Krst
dolomit - Samar
mermer - Duškina mahala

5. **„Kaolin“** (Bugarska) 5 rudnika
glina - Bgj brdo
pesak - Cučuge, Avala, Palež
dolomit - Bobija

država je rešila da iz EPS-a izdvoji rudnik „Kovin“, sa podvodnom eksploatacijom uglja, i proda ga na aukciji. Nadmetanje za ovu firmu pokazalo je zašto je ugaj najvrednija mineralna sirovina naše zemlje jer su retke privatizacije u kojima su učestvovali Miodrag Kostić, vlasnik MK komerca, Vuk Hamović, gazda EFT, i Vojin Lazarević, vlasnik „Rudnapa“, a to se ovde desilo.

„Kovin“ proizvodi ugaj za elektrane, industriju i domaćinstva, ali i šljunak za gradnju i puteva i stambenih zgrada. Rezerve su procenjene na pet miliona tona uglja i 11-12 miliona kubika šljunka, ali mnogo je interesantnije zaleđe ovog rudnika, gde se nalaze rezerve uglja od 300-

400 miliona tona, dovoljne za gradnju termoelektrane za proizvodnju električne energije. Početna cena aprila 2007. godine je bila 2,8 miliona evra, ali je bugarski „Kornikom“ sve pretekao i postao kupac za 16,4 miliona evra. Međutim, to nije trajalo dugo jer je posle tri godine Agencija za privatizaciju raskinula ugovor zbog nepoštovanja obaveza. „Kornikom“ u Srbiji ima nekoliko firmi i sve su u priličnim problemima, kao vlasnik se spominje kontroverzni Bugarin Hristo Kovaški, za koga je rukovodstvo firme priznalo da je samo savetnik. Inače, ova bugarska firma u privatizaciji je kupila i „Trajal“, „Vulkan-Niš“, „Srbijanku“.

Rudnici nemetala ili bolje

RUDNICI U SRBIJI*

sirovina	broj	država	privatnici
metali	31	15	16
nemetali	240	30**	210**
ugalj	15	15	0

*podaci Ministarstva zaštite životne sredine, rudarstva i prostornog planiranja
 **procena

RUDNICI METALA

Antimon	7
Bakar	6
Bakar, gvozd, cink	2
Magnezit	9
Olovo i cink	7

RUDNICI UGLJA

Lignit	7
Mrki	5
Kamenit	2
Ličak	1

*podzemna eksploatacija

RUDNICI NEMETALA

ruda	broj	ruda	broj
glina	114	andezit	5
krečnjak (kamen)	59	dacit	2
pesak, šljunak	22	laporac	3
mermer	13	treset	2
dolomit	12	kvarc	1
dijabaz	6	trahit	1

Datum	23.6.2011	Autor	Vladimir Spasić
Novina	Blic	Rubrika	Istraživanje
Tema	Alas holding	Strana	12
Naslov	Kralj rudarstva Bogičević ima 13 rudinka		

INTERVJU

Darko Vukobratović, vlasnik rudnika „Rudnik“

Rudarstvo je sistematski uništavano, to je odvratilo ulagače

Prosečna neto plata u našem rudniku je 38.000 dinara, a rudar može da zaradi i do 85.000 dinara, ali ni to nije dovoljno da nađemo radnike, već moramo da ih „uvozimo“ iz Makedonije. Konkurs je stalno otvoren i to ne samo za rudare, već i za druge profesije - kaže Darko Vukobratović, vlasnik rudnika olova, bakra i cinka „Rudnik“ u blizini varošice Rudnik.

■ **Da li je težina posla jedini uzrok što imate problem sa radnom snagom?**

Rudarstvo jeste težak posao, ali rudnik, koji smo kupili 2004. godine, sada se ne razlikuje od sličnih u Evropi. Nije problem samo u nedostatku rudara, već i inženjera, niko ne želi da upisuje smer podzemne eksploatacije na Rudarsko-geološkom fakultetu, čini mi se da je 2006. godine bilo samo pet

redovnih studenata na zadnje tri godine Rudarsko-geološkog fakulteta, smer podzemna eksploatacija.

■ **Privatizacija rudnika nije bila primamljiva za domaće i strane**

investitore. Kako ste se odlučili da uđete u ovaj sektor?

I neki državni činovnici su me pitali šta će mi to. Iskreno, bavio sam se ovim i ranije, ali je ipak trebalo hrabrosti jer je ova grana sistematski uništavana i

to je mnoge odvratilo od ulaganja. Pre nego što smo kupili rudnik, otvoren je stečaj u njemu i već smo morali da vraćamo dugove da ne bismo ostali bez imovine.

Država je rekla da ima 150 miliona dinara duga, a bilo je 200. Trebalo je dve godine da situaciju normalizujemo, a ukupno pet da stvorimo dobru firmu. Plata je pre privatizacije bila 9.000 dinara, sada je 38.000, proizvodilo se 500 tona koncentrata mesečno, a danas više od 1.000. 2004. godine je rudnik imao gubitak od 91 milion dinara, a 2010. dobit od 140 miliona dinara. Broj zaposlenih povećan je sa 295 na više od 400, rezerve sa 600.000 na 2,2 miliona tona.

■ **Gde prodajete svoju robu?**

Bugarska, Kina..., a mogli bismo i RTB-u „Bor“, ali država nema strategiju za ovu kompaniju, pa je nezvesno poslovati s njima.

reći površinski kopovi su možda najveća nepoznanica u ovoj oblasti. U njima se eksploatišu glina, krečnjak, kvarc, mermer, dacit, dijabaz, dolomit, andezit, pesak, šljunak, laporac, treset. Austrijski „Asamer“ ima devet rudnika - pet gline i četiri kamena. Sirovine iz njih ova firma preraduje u svojim fabrikama „Zorka

opeka“ i „Zorka keramika“, i pravi opeku i keramičke pločice. Nedavno uhapšeni Milo Đurašković, koji se zvanično vodi kao vlasnik „Nibensa“, ima pet rudnika, a Vasilije Micić, gazda „Puteva Užice“, šest. Njihovo interesovanje za građevinski materijal - krečnjak, mermer i dolomit, može se objasniti preduzećima koje poseduju u putarskoj industriji.

Jedina dva rudnika daciata, od koga se prave kocke za puteve, ivičnjaci, lomljeni kamen, drže austrijske firme „Alpina“ i „Azamer“, koja ima i „Rakovac“ na Fruškoj gori, jedini rudnik trahita. „Kijevo“ sa nalazištem andezita, od kojeg se proizvode agregati za asfalt, tucanik, poseduje „Adige Bitumi“ iz Italije. Prvoklasni beli mermer sa planine Venčac, sivi granit sa Bukulje i plavi mermer iz okoline Požege proizvodi „Venčac“ iz Arandelovca, a gazda je, prema podacima Agencije za privredne registre, švajcarska kompanija „Omya“, vodeći svetski proizvođač industrijskih minerala i proizvoda od dolomita i krečnjaka.

Najskuplje prodati rudnici

Rudnik	sirovina	kupac	cena
Kovin	ugali	Kornikom (Bugarska)	16,4 miliona evra
Laca	olovo	Farmakom MB	9,4 miliona evra
Suva ruda	olovo i cink	Farmakom MB	7,3 miliona evra
Venčac	kamen	Omya (Švajcarska)	5,2 miliona evra
Jelen Do	kamen	Našica (Hrvatska)	5 miliona dolara
Zorka nemetali	glina	Azamer (Austrija)	4 miliona evra
Putevi Čačak	kamen	Strabag (Austrija)	4 miliona evra
PZP Požarevac	kamen	Primorje (Slovenija)	3,5 miliona evra
Straževica	kamen	Alpina (Austrija)	2,4 miliona evra
PZP Vranje	kamen	Nibens	2 miliona evra
Kijevo	kamen	Adige Bitumi (Italija)	1 million evra

